

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Aksel Larsen: Jeg må erindre om, hvad jeg på min gruppes vegne sagde ved første behandling af dette lovforslag, og om det svar, jeg ved den lejlighed fik af den højt-ærede statsminister. Da regeringen åbenbart ikke har andet at sige end det, der blev sagt ved første behandling af lovforslaget, og da de øvrige partier synes stemt for uden at ytre et ord at vedtage lovforslaget om en årpenge på foreløbig 75 000 kr. årlig til tronfølgeren prinsesse Margrethe, uden at der på nogen måde røres ved de årpenge, der under noget andre forudsætninger tidligere er bevilget visse medlemmer af det kongelige hus, må jeg meddele, at vor gruppe ikke agter at medvirke til lovforslagets fremme.

Der kunne naturligvis siges adskilligt mere til begrundelse herfor. Det kunne være fristende at gentage, hvad der har stået i lange lederartikler i den socialdemokratiske provinspresse — f. eks. Demokraten i Århus, som jo her er repræsenteret ved det ærede medlem hr. Holger Eriksen — om, hvorvidt det er nødvendigt, endelige rimeligt, at der bevilges årpenge til prinsesser overhovedet, i betragtning af at der jo ikke er sørget så godt for en væsentlig del af landets øvrige ungdom, men sådanne artikler bør man vel blot nævne i forbifarten her som eksempel på, hvordan det største regeringsparti over for sin presses læsere lader, som om det er modstander af forslaget, hvorpå dets medlemmer her i tinget stemmer for det.

Det må dog være berettiget at sige: emnet og det kongelige hus kan ikke være så sakrosankt, at man ikke i den lovgivende instans sagligt kan vurdere årpengenes principielle berettigelse samt deres størrelse og de tidspunkter, hvorpå de bør træde i kraft. Sådant set tvivler jeg ikke om, at disse spørgsmål har været forhandlet ikke her i tinget, men mellem regeringen og de 5 partier, som statsministeren ynder at forhandle med i enrum. Men nogen virkelig begrundelse for det resultat, man er kommet til, og som så er nedfældet i lovforslaget, har vi ikke fået. Også dette gør det urimeligt at forvente, at vi blankt skal stemme

for noget, vi ikke har haft lejlighed til at være med i realitetsforhandlinger om, og som man ikke har ønsket at drøfte med os.

Sådanne realitetsforhandlinger burde som allerede nævnt også omfatte spørgsmålet om de tidligere bevilgede årpenge til prins Knud og prins Ingolf. Principielt må det erkendes, at når vi har en statsform med et kongeligt overhoved, må staten naturligvis også drage konsekvenser heraf; det bevirker, at man ikke principielt kan afvise spørgsmålet om en vis årpenge til tronfølgeren; men dennes størrelse og tidspunktet for dens ikrafttræden burde naturligvis kunne forhandles.

Årpengene til prins Knud blev imidlertid i sin tid bevilget med den motivering, at han som daværende tronfølger havde visse officielle pligter. Disse officielle pligter — og dermed begrundelsen for prinsens årpenge — er jo efter den nye grundlovs og tronfølgelovs ikrafttræden bortfaldet. Mon man så ikke i en tid, da vort samfunds fattigdom så ofte betones, ikke mindst når arbejderne forlanger rimelige lønninger eller gamle og nødlidende melder sig med deres krav, burde benytte anledningen til at se på, hvad der kan spares på denne konto? Det mener vi.

Men vi forstår, at det mener regeringen ikke, og det mener de øvrige partier i folketinget heller ikke — selv om de ikke engang vil forsøge at begrunde denne deres mening.

Når landet ligger sådan, vil vi ikke medvirke til lovforslagets fremme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 135 stemmer; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive stillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et teknisk-videnskabeligt forskningsråd.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2288).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 141 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1151, fremsættelsen i tidenden sp. 2093).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Selv om loven af 24. maj 1955 om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer ved en lovændring af 29. marts 1957 blev forlænget til at omfatte finansårene 1957-58, 1958-59 og 1959-60 og lånebeløbet blev forhøjet fra 1,6 mill. kr. til 2,5 mill. kr., er det klart, at forhøjelsen var utilstrækkelig, idet den end ikke dækkede den prisstigning, der var sket i de mellem-liggende år. Det er derfor fuldt forståeligt og rimeligt, at det færøske landsstyre har foretaget en henvendelse om støtte til en mere effektiv fornyelse af fiskerflåden.

Som det fremgår af den højtærede fiskeriministers redegørelse i bemærkningerne til lovforslaget, består den færøske fiskerflåde af 186 fartøjer, heraf 21 trawlere, 11 motor-trawlere og 154 kuttere. Af sidstnævnte er fortsat ca. 70 bygget før århundredskiftet, hvilket har afstedkommet, at 20 for tiden er oplagt, da det er uøkonomisk at bekoste de nødvendige reparationer. Hertil kan føjes, at 35-40 af fartøjerne er så udslidte, at skibstilsynet anser det for nødvendigt at foretage en udskiftning.

For beskæftigelsen af fiskerne har dette betydet, at over en tredjedel af de beskæftigede fiskere er søgt over i islandske fartøjer eller har taget anden beskæftigelse. Det vil ikke alene for beskæftigelsen på Færøerne, men også af rigspolitiske grunde

være rigtigt, at man søger at sætte kraftigt ind for en forøgelse af fiskerflåden.

Forhandlingerne i december 1957 med repræsentanter bl. a. fra Færøernes landsstyre og de foreløbige overvejelser er resulteret i, at man som program er standset ved, at der skal anskaffes 8 større linjeskibe med fryserum, 8 kuttere på hver 80 brutto registertons foruden 3 trawlere, der er bestilt i foråret 1957. Udgifterne er anslået til ca. 36,2 mill. kr.

Der henvises til, at det er et foreløbigt program, idet den forestående fiskerikonference i FN om retsordenen på havet skal fastsætte fiskerigrænsen, ligesom afsætningsforholdene i Spanien og Brasilien er uafklarede. Jeg må derfor forstå lovforslaget sådan, at man på et senere tidspunkt tager spørgsmålet op om en yderligere udvidelse af den færøske fiskerflåde, og jeg tillader mig derfor at spørge den højtærede fiskeriminister, om man snarest efter den omtalte fiskerikonference kan forvente sagen taget op med henblik på at søge problemet om yderligere forøgelse af flåden løst? Dette så meget mere som alle parter må være dybt interesseret i, at den færøske fiskerbefolkning opnår fuld beskæftigelse i sine egne både og for sine egne markeder, ikke alene af hensyn til fiskerne, men også for at hjemmebeskæftigelsen kan fremmes ved egen viderebehandling af fisken på Færøerne.

På min gruppes vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag, der fortsat regner med 50 pct. lån fra Færøernes Realkreditinstitut, men som forøger statslånet fra 15 til 20 pct. og lagtingstilskuddet fra 15 til 20 pct., hvorefter rederne selv skal fremskaffe de 10 pct.; statslånsbeløbene forrentes med 6 pct. Det vil sige, at de 36,2 mill. kr., som dette byggeprogram går ud på, vil fremkomme med ca. 18,1 mill. kr. fra Færøernes Realkreditinstitut, 6,4 mill. kr. som statslån, 6,4 mill. kr. som tilskud fra lagtinget og 5,3 mill. kr. fra rederne selv. Jeg anser denne finansiering for fuldt forsvarlig, og dens udformning kunne måske tjene som mønster for udvikling af industri- og andre virksomheder også i andre dele af riget.

Ud over dette vil man søge at komme de redere til hjælp, som skal have deres skibe udskiftet, og som har deres fartøjer belånt